

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýľovou, Ph.D ve věci

žalobce: J. E. B. M.
státní příslušnost X
t. č. pobytem X

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 2. 2022, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 1. 2. 2022, č. j. X, **se ruší** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 129 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podal žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 2. 2022, č. j. X (dále též jen „napadené rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“).

II. Napadené rozhodnutí a související skutkové okolnosti

2. Žalobce požádal o mezinárodní ochranu v listopadu 2020. K žádosti sdělil, že se účastnil protestů proti současné vládě a za svobodu ve Venezuele, avšak nikdy nebyl členem žádné strany nebo organizace. Ve Venezuele mu hrozí vězení, účastníci demonstrací jsou evidováni pomocí videozáznamů. Je ženatý, jeho manželka má v České republice povolení k dlouhodobému pobytu. Z vlasti vycestoval dne 13. 3. 2020, nelegálně přešel do Kolumbie. Zde získal do cestovního dokladu razítko k datu 8. 3. 2020. V Kolumbii byl do 21. 10. 2020, kdy odcestoval letecky přes Francii do Vídně a poté přijel autobusem do ČR dne 23. 10. 2020. Zde se šel zaregistrovat na cizineckou policii, kde mu do pasu vylepili výjezdní vízum, přestože měl připravené podklady ke sloučení rodiny s manželkou.
3. V pohovoru k žádosti dne 12. 11. 2020 žalobce mj. sdělil, že protestů ve Venezuele se účastnil v roce 2014, pocit pronásledování začal mít ale až v roce 2017, kdy ozbrojené jednotky začaly prohledávat obytnou oblast (sídlíště S. B. v S. A. d. l. A.), v níž žil. Asi měsíc nebo dva projížděly jejich čtvrti automobily bezpečnostních složek. Prohledávali též dům, v němž bydlel (k tomu žalobce přiložil fotografie domovní prohlídky vedlejšího domu, které pořídil z okna). Po roce 2017 již výrazné problémy neměl. Dále sdělil, že od roku 2014 do 19. 4. 2017 se účastnil asi 15ti nebo 20ti protestů, byl jedním z protestujících. Několikrát musel z demonstrace utéct. Ze země vycestoval nelegálně z důvodu uzavření hranic z důvodu epidemie Covid-19. Při návratu by měl problémy, neboť v cestovním dokladu nemá výjezdní razítko. Vycestováním člověk dle úřadů vyjadřuje nesouhlas s poměry ve Venezuele. Poukázal na své internetové stránky a twitterový účet, kde má příspěvky namířené proti režimu, jakož i fotografie z demonstrací. Poukázal též na politické aktivity své manželky. Obává se zatčení a uvěznění z důvodu nelegálního vystěhování a účasti na protivládních demonstracích.
4. Žalovaný neshledal obavy žalobce důvodnými. Žalobce podle jeho názoru nebyl za činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu pronásledován azylově relevantním způsobem. Vyjma jediného útěku z demonstrace neměl žádné konkrétní problémy s venezuelskými státními orgány a bezpečnostními složkami spojené s jeho účastí na demonstracích.
5. Ve vztahu k § 12 písm. b) zákona o azylu žalovaný dospěl k závěru, že žalobce neuvedl žádné problémy, které by měl z důvodů pro udělení azylu podle tohoto ustanovení. Žalovaný dále poukázal na zjevnou účelovost žádosti žalobce a uvedl, že institut mezinárodní ochrany nemá být zneužíván k legalizaci pobytu cizinců na území ČR.
6. K neudělení humanitárního azylu žalovaný konstatoval, že v případě žalobce neexistuje žádný důvod hodný zvláštního zřetele. Z informací o zemi původu sice plyne, že v zemi je hospodářská krize, se kterou souvisí problémy se zásobováním léků a potravin. Žalobce však neuvedl, že by se ho tato krize jakkoli dotkla, nespadá do okruhu osob ohrožených touto krizí.
7. Neudělení doplňkové ochrany žalovaný podložil podobnými důvody jako neudělení azylu. V tomto ohledu však ještě doplnil, že obavy žalobce z možného zatčení v případě návratu považuje za čistě spekulativní a nepodložené. Žalobce byl naposledy na demonstraci ve vlasti v roce 2017, vycestoval však až v roce 2020, s cílem vyřídit si pobyt za účelem sloučení s jeho manželkou, která zde dlouhodobě pobývá na základě pracovního víza. S odkazem na informace o zemi původu dodal, že si uvědomuje současnou politickou krizi

ve Venezuele. Zopakoval, že žalobce v minulosti žádné konkrétní problémy neměl, ani nečelil jakékoli represi ze strany státu.

II. Obsah žaloby

8. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce včasnou žalobu, kterou následně doplnil. Obává se pronásledování, resp. nebezpečí vážné újmy, v souvislosti s jeho aktivitami ve Venezuele. Patřil mezi osoby, které podporovaly opozici a účastnil se několika demonstrací na podporu svobody. Během protestů v roce 2017 přišel o život jeden jeho přítel, několik jeho dalších přátel a kolegů bylo zatčeno. Problémy žalobce ve Venezuele naplňují definici pronásledování, k čemuž obsáhle citoval z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2014, č. j. 5 Azs 20/2014-44. Měl mu být udělen azyl podle § 12 zákona o azylu.
9. Žalobce dále poukázal na to, že nemá v cestovním dokladu výstupní razítko, neboť ze země vycestoval přes neoficiální hraniční přechod z důvodu pandemie Covid-19. Mohl by proto být podroben výslechu a vyšetřování, ve spojitosti s jeho účastí na demonstracích by to mohlo vést k jeho uvěznění. Postup a okolnosti, za kterých o mezinárodní ochranu požádal, nevylučují, že zemi svého původu opustil z azylově relevantních důvodů. Čas podání žádosti by žalobci sám o sobě neměl jít k tíži (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2019, č. j. 8 Azs 27/2019-52). Žalobce neměl v úmyslu na území ČR žádat o mezinárodní ochranu, domníval se totiž, že si bude moci svůj pobyt zlegalizovat prostřednictvím žádosti o sloučení rodiny. Je nutno zohlednit, že je cizinec a nezná český právní řád. Pro hrozící riziko pronásledování nemůže žalobce objektivně svůj pobytový status řešit podle zákona o pobytu cizinců.
10. Žalovaný rovněž nedostatečně posoudil možnost udělení humanitárního azylu, jeho závěry jsou nepřezkoumatelné. Jeho závěry nebyly podloženy žádnými relevantními informacemi o zemi původu žalobce. Žalobce poukázal na zprávu Global Centre for the Responsibility to Protect (R2P) z března 2022, podle níž jsou humanitární krizí stále zasaženy miliony Venezuelanů a lidé nemají dostatečný přístup k potravinám. Dále citoval ze zprávy Amnesty International z dubna 2021, poukazující na kriminalizaci osob vyjadřujících kritiku vládní politiky, zhoršení situace v období pandemie Covid-19 a stigmatizaci osob snažících se vstoupit do Venezuely neoficiálními cestami. Dle pokynů UNHCR z března 2018 a května 2019 by měla být občanům Venezuely ze strany států zajištěna adekvátní ochrana a neměly by být vraceni. Česká republika podpořila na 42. zasedání Rady OSN pro lidská práva zprávu Vysoké komisařky OSN pro lidská práva k situaci ve Venezuele, jakož i rezoluci Rady OSN pro lidská práva k lidskoprávní situaci ve Venezuele. Žalovaný se těmito okolnostmi nezabýval a nezohlednil je.
11. Ve vztahu k závěru o neudělení doplňkové ochrany žalobce namítl, že naplňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle § 14a odst. 2 písm. b) a d) zákona o azylu. Zprávy o zemi původu vypovídají o existenci hluboké humanitární krize ve Venezuele, bezprecedentním porušování lidských práv, včetně práva na život nebo práva nebýt mučen. Žalobce se neztotožňuje s argumentací žalovaného, že pouhá možnost špatného zacházení nemá sama o sobě za následek porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Vychází-li žalovaný z rozsudku ESLP ve věci Costello-Roberts proti Spojenému království, ze dne 25. 3. 1993, stížnost č. 13134/877, ten nelze na případ žalobce aplikovat, s čímž se ztotožňuje též odborná literatura. Nebezpečí

vážné újmy v případě žalobce reálně a bezprostředně hrozí. V případě návratu by mohl být v souvislosti se svým nelegálním vycestováním zadržen, následně vyslýchán a vězněn.

12. Ze zprávy EASO ze srpna 2020, z níž vycházel i žalovaný, vyplývá, že občané Venezuely mohou mít při návratu do vlasti problémy. Žalobce se nemůže ztotožnit se závěrem žalovaného, že problémy při návratu v souvislosti s nelegálním vycestováním jsou legitimní. Odhalení aktivit žalobce (účast na demonstracích, publikování příspěvků proti vládnímu režimu na Twitteru) by mohlo vést k jeho uvěznění. Vzhledem k situaci ve Venezuele a stavu tamních detenčních zařízení tak žalobci nebezpečí vážné újmy reálně a bezprostředně hrozí.
13. V případě vycestování žalobce by zároveň došlo k rozporu s čl. 3, 5 a 8 Úmluvy. Ve Venezuele aktuálně panuje velký chaos a bezpráví, je zde vysoká kriminalita, země je na pokraji finančního kolapsu (viz též informace Mezinárodní organizace pro migraci). Podle UNHCR jde o jednu z největších krizí vysídlení na světě. Zásah do práva na rodinný život žalobce spatřuje v tom, že vycestování jeho manželky z České republiky není ani fakticky možné, oba by byli vystaveni hrozbě pronásledování či nebezpečí vážné újmy. Skutečnost, že manželka žalobce o mezinárodní ochranu nežádala, nemůže ospravedlnit rezignaci žalovaného na posouzení zásahu do soukromého a rodinného života žalobce (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2023, č. j. 5 Azs 7/2012-28).

III. Vyjádření žalovaného

14. Žalovaný ve svém vyjádření setrval na tom, že vyšel z řádně zjištěného skutkového stavu, který nesvědčí o přítomnosti důvodů, pro které by žalobci měla být udělena mezinárodní ochrana. Trval na tom, že primárním motivem k podání žádosti o mezinárodní ochranu byla legalizace pobytu žalobce na území ČR, kam přicestoval za manželkou. V případě reálného zájmu o mezinárodní ochranu o ni mohl požádat již během svého prvního pobytu v ČR (prosinec 2019 – březen 2020), k čemuž si mohl obstarat potřebné informace.
15. Žalovaný se tvrzeními žalobce v potřebném rozsahu zabýval. Pokud by byl žalobce pro venezuelské orgány skutečně zájmovou osobou, nevydaly by mu a posléze ani opakovaně neprodloužily cestovní doklad a neumožnily by mu bezproblémové vycestování a následný návrat do země. Případný postih za vycestování v rozporu s tehdejšími venezuelskými protiepidemiologickými opatřeními nemohl žalovaný posoudit jako projev diskriminace z azylově relevantních důvodů.
16. Námitky žalobce směřující proti neudělení humanitárního azylu postrádají jakoukoli individualizaci. Odkazy na zprávy nevládních organizací nemohou suplovat absenci individuálních důvodů. Žalobce ani netvrdil, že by byl neúměrnému strádání sám vystaven. Žalobce je dospělý, zdravý a práceschopný muž. I v ostatním žalovaný setrval na přijatých závěrech.

IV. Posouzení věci krajským soudem

17. Krajský soud v Brně přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které mu předcházelo, a to v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán. Vzhledem k tomu, že soud shledal takové vady rozhodnutí, pro něž lze rozhodnout bez nařízení jednání (§ 76 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), jednání nenařizoval.
18. Žaloba je důvodná.

K pronásledování podle § 12 zákona o azylu

19. Podle § 12 zákona o azylu se cizinci udělí azyl, je-li a) pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování (mimo jiné) pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má.
20. Pojem uplatňování politických práv ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu je nutné vykládat v souladu s čl. 43 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Za politická práva a svobody tudíž musejí být pokládána politická práva ve smyslu hlavy druhé oddílu druhého Listiny (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008–67). Žalobce správně namítá, že za kritérium pro rozlišení, zda určité jednání představuje uplatňování politických práv, nelze brát intenzitu či rozsah výkonu těchto práv, ani společenský dopad takového jednání (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2014, č. j. 5 Azs 20/2014-44). Podstatné je, zda daná forma aktivity vyvolala pronásledování. Pro udělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu, na rozdíl od písm. b), zároveň nestačí pouze hrozba budoucího pronásledování. Žadatel musí být pronásledován již v momentu, kdy opouští zemi původu. To v případě žalobce prokázáno nebylo.
21. Pronásledováním se podle § 2 odst. 8 zákona o azylu a čl. 9 odst. 1 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“) rozumí především *závažné porušení základních lidských práv*, případně souběh různých opatření, který je dostatečně závažný k tomu, aby postihl jednotlivce způsobem podobným závažnému porušení lidských práv. Soud na základě zjištění obsažených ve správním spise dospěl ke stejnému závěru jako žalovaný, tj. že žalobce dosud žádnému závažnému porušení lidských práv ani srovnatelnému jednání ve vlasti nečelil. Přestože se žalobce v letech 2014–2017 účastnil protirežimních protestů, nestal se terčem zájmu venezuelských státních orgánů, sám nečelil žádným konkrétním postihům. Jakkoli lze chápat jeho subjektivní pocit, že byl pronásledován (protesty byly násilně potlačovány, někteří jeho přátelé a známí byli zadrženi a násilně vyslýcháni, následovaly domovní prohlídky v jeho čtvrti), výpovědi ani důkazy předložené žalobcem nesvědčí o tom, že by v minulosti čelil pronásledování, jak je pro účely udělení azylu vymezeno.
22. Jakkoli tedy nejsou na místě pochybnosti, že žalobce svá politická práva (konkrétně právo shromažďovací) uplatňoval, nelze tvrdit, že by byl v minulosti v souvislosti s uplatňováním těchto práv pronásledován. Žalovaný proto správně rozhodl, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu.
23. Podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu jsou však odlišné. Při posouzení odůvodněnosti obav žadatele z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu není rozhodné, zda žadatel již určitou formu pronásledování prožil v minulosti. Posuzuje se budoucí hrozba pronásledování, která sice může, ale nutně nemusí vycházet z minulého pronásledování. (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2017, čj. 1 Azs 227/2017-33 nebo ze dne 26. 7. 2018, čj. 7 Azs 162/2018-47). Při tomto hodnocení se uplatní důkazní standard přiměřené pravděpodobnosti (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, čj. 2 Azs 71/2006-82).

24. Napadené rozhodnutí prakticky žádné posouzení přiměřené pravděpodobnosti budoucího pronásledování žalobce neobsahuje. Žalovaný ve svém rozhodnutí toliko stručně odkazuje na své odůvodnění ve vztahu k neudělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu. Následně se vyjadřuje pouze k tomu, že mezinárodní ochrana nemůže sloužit k legalizaci pobytu. Žalovaný ve vztahu k pronásledování podle § 12 písm. a) zákona o azylu argumentoval, že si žalobce nechal po roce 2017 dvakrát prodloužit svůj cestovní pas a v prosinci 2019 z vlasti vycestoval legálně; není proto zájmovou osobou. Stručně se pak vymezil ještě k obavám z postihu z důvodu nelegálního vycestování tak, že se jedná o legitimní právo jednotlivých států. Takové zkratkovité odůvodnění však s ohledem na různé podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu nemůže obstát.
25. Hodnotit přiměřenou pravděpodobnost budoucího pronásledování by žalovaný měl na základě tvrzení žadatele, která konfrontuje s informacemi o zemi původu. V napadeném rozhodnutí však taková konfrontace s informacemi o zemi původu zcela chybí. Přestože žalovaný shromáždil zprávy o Venezuele, při posuzování podmínek pro udělení azylu žalobci podle § 12 písm. b) zákona o azylu s nimi vůbec nepracuje. Napadené rozhodnutí neobsahuje prakticky žádné odůvodnění ve vztahu k neodůvodněnosti obav žalobce z pronásledování na podkladě uplatňování svého politického práva, resp. v minulosti vyjadřovaných protirežimních postojů.
26. Žalovaným shromážděné informace o zemi původu přitom nasvědčují tomu, že žalobce profilově spadá do skupiny osob, u nichž lze nežádoucí „zájem“ ze strany státních orgánů předpokládat. Tak např. dle překladu zprávy o zemi 17, Venezuela, aktuální situace, ze září 2019, lze z kapitoly 4. „Porušování lidských práv ze strany vlády“ vyčíst, že *„cílená opatření směřují zejména proti exponovaným jedincům, proti účastníkům demonstrací a obecně proti mladým lidem v městských čtvrtích, které jsou považovány za opoziční nebo existuje podezření, že by se mohly přidat k opozici“*. Takovému profilu žalobce odpovídá – jedná se o mladého muže, který se účastnil demonstrací proti režimu, a který zároveň v zemi původu obýval sídliště zřejmě považované za tendující k opozičním náladám (tomu nasvědčují žalovaným nezpochybňované důkazy o tom, že v domě žalobce i v domě vedlejšími prováděli ozbrojení muži prohlídky). Žalovaný tyto skutečnosti nezpochybnil, nijak je však nehodnotil.
27. Ve stejné kapitole odkazované zprávy jsou podrobněji popisovány informace o tom, jak vláda udržuje sociální kázeň prostřednictvím přístupu ke zdrojům, velmi znepokojivé jsou pak informace o mizení osob, používání násilí a svévolném postupu bezpečnostních sil. Cílovým profilem jsou obvykle mladiství nebo dospělí muži, kteří bývají svévolně zatýkáni, někdy i popravováni, a to v rámci zvláštních „operací lidového osvobození“, které jsou od ledna 2019 posilovány a využívány proti městským čtvrtím, u nichž hrozí přechod na stranu opozice. Již jen ve světle těchto informací jsou úvahy žalovaného o přiměřené pravděpodobnosti pronásledování i reálném nebezpečí vážné újmy (viz dále) ryze subjektivní a zcela nedostatečné. Obdobný závěr je nutno přijmout ve vztahu k posouzení hrozby vážné újmy podle § 14a zákona o azylu.

K hrozbě vážné újmy podle § 14a zákona o azylu

28. Podle § 14a zákona o azylu se doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního

trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

29. Co se týká vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, tj. vážné újmy v podobě mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, již výše bylo naznačeno, že možnou budoucí hrozbou této újmy se žalovaný ve vztahu k žalobci dostatečně nezabýval. Obavy žalobce z vážné újmy žalovaný odmítl jako nevěrohodné, spekulativní a účelové, aniž by však tyto obavy konfrontoval s informacemi o zemi původu. Takový postup nelze zhojit opakovaným důrazem na účelovost podané žádosti o mezinárodní ochranu.
30. Obavy žalobce z návratu jsou přitom s ohledem na informace o zemi původu zcela pochopitelné a nelze přehlížet skutkové odlišnosti při srovnání předcházejícího vycestování žalobce do Venezuely (v době před uzavřením hranic země, kdy s ohledem na výjezdní razítko v pase nemusel budit podezření). Je zcela na místě se důkladněji zabývat tím, zda žalobci reálně hrozí vážná újma i jen z toho důvodu, že by se do země původu měl vrátit jako neúspěšný žadatel o mezinárodní ochranu. Nadto jako ten, kdo vycestoval ze země v době, kdy to bylo vládnoucím režimem zakázáno, tj. bez příslušného povolení, navíc přes neoficiální hraniční přechod.
31. Jak vyplývá z překladu Zprávy Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu (EASO) o Venezuele ze srpna 2020, která je založena ve spisu a z níž vyšel též žalovaný, obavy žalobce spojené s možnou nežádoucí pozorností státních orgánů nelze považovat toliko za spekulativní. Minimálně informace o tom, že návrat Venezuelanů do země rozhodně neprobíhá bez povšimnutí, může vzbuzovat obavy o tom, že se žalobce, byť dosud státními orgány cíleně nepronásledovaný, stane terčem nežádoucí pozornosti. Jakkoli se informace explicitně zmiňuje o pronásledování a zastrahování ochránců lidských práv a členů organizací občanské společnosti, nutno zohlednit, že se jedná o informaci neúplnou (jak je zde přiznáváno). A nadto ji nelze ani považovat i s ohledem na opatření související s pandemií Covid-19 za dostatečně aktuální (nejnovější odkazy na zdroje informací jsou z roku 2020), neboť z ní není zřejmé, zda a jakým způsobem jsou (při vstupu do země) dosud uplatňována restriktivní opatření související se šířením nákazy onemocnění Covid-19.
32. I s přihlédnutím k ostatním informacím o situaci v zemi původu žalobce je tak na místě, aby žalovaný získané informace doplnil o postup státních orgánů ve vztahu k těm Venezuelanům, kteří ze země vycestovali nezákonně (v době, kdy bylo vycestování ze země zakázáno), a poté se (v postavení neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu) vrátili. To by byl totiž případ žalobce, jehož lze nadto zařadit do skupiny osob nespokojených s vládnoucím režimem a proti tomuto režimu v minulosti aktivně protestujících, a nadto pocházejících z oblasti (sídliště), které bylo terčem zásahu ozbrojených skupin. I v tomto ohledu platí, že není zcela směrodatné zjištění, že se žalobci (zjevně i se štěstím, s ohledem na to, jaká bezpečnostní situace v zemi panuje) dosud nic vážného nestalo, posuzuje se budoucí hrozba.
33. Lze tak shrnout, že na základě dosud shromážděných informací podle soudu nelze dospět k závěru, který přijal žalovaný, tj. že zde není riziko přiměřené pravděpodobnosti pronásledování žalobce podle § 12 písm. b) zákona o azylu, ani riziko hrozby vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) téhož zákona v případě jeho návratu do země původu.

Jinými slovy, dosud shromážděné informace, s nimiž nebyl příběh žalobce v odůvodnění napadeného rozhodnutí dostatečně konfrontován, a které jsou z části neaktuální a neúplné, takovému závěru nenasvědčují. To jsou důvody, pro které soud žalobě vyhověl. Ostatní námitky soud důvodnými neshledal.

K humanitárnímu azylu a dalším námitkám

34. Pokud jde o neudělení humanitárního azylu, v tomto ohledu žalovaný nepochybil. Humanitární azyl lze podle § 14 zákona o azylu udělit v případě hodném zvláštního zřetele. Při posuzování, zda se o případ hodný zvláštního zřetele jedná, správní orgán vychází zejména z tvrzení samotného žadatele. V tomto případě žalobce netvrdil žádné skutečnosti, z nichž by bylo možné usuzovat na to, že by v jeho případě existoval důvod pro udělení humanitárního azylu. Žalobce neuváděl, že by hospodářská krize měla podstatnější dopady na jeho život, nebo že se jej jakkoliv dotkl nedostatek léků či potravin.
35. Žalovanému nelze oprávněně vyčítat, že žalobci neudělil humanitární azyl. Odůvodnění napadeného rozhodnutí není v otázce neudělení humanitárního azylu nepřezkoumatelné. Žalovaný se zabýval rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce, přihlédl též k jeho věku a zdravotnímu stavu. Lze se ztotožnit se závěrem, že z výpovědi žalobce nevyplynul žádný zvláštního zřetele hodný individuální důvod pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. K odkazům žalobce na zprávy o zemi původu lze uvést, že žalovaný potvrdil existenci hospodářské krize ve Venezuele, stejně jako její vážnost. Žalobce však nespadá do skupiny osob, která by byla touto situací ohrožena více než řada ostatních Venezuelanů.
36. Obecně neútesná humanitární situace ve Venezuele vyvolaná tamní hospodářskou a politickou krizí (k tomu viz též např. Forró, T. Zlatá horůčka. *Venezuela – od ropnej veľmoci k úpadku ľudskej civilizácie*. Bratislava : N Press, 2021) sice je lidsky pochopitelným důvodem pro opuštění země. Sama o sobě však není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Tyto důvody zákon o azylu vymezuje jasně a žalobce žádný z nich nenaplnil. Obecné nebezpečí, kterému čelí obyvatelstvo jednotlivé země nebo jeho část, samo o sobě nepředstavuje konkrétní ohrožení žadatele, které by představovalo vážnou újmu (srov. bod 35 preambule směrnice 2011/95/EU). I z judikatury Evropského soudu pro lidská práva plyne, že obecně špatná situace v konkrétní zemi sama o sobě běžně nepostačí k porušení čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech. Muselo by jít o extrémní situaci obecného násilí (srov. rozsudek ze dne 17. 7. 2008 ve věci *NA. proti Spojenému království*, č. 25904/07, § 115). Ta bude obvykle existovat pouze v případě ozbrojeného konfliktu. Ve Venezuele ale ozbrojený konflikt neprobíhá.
37. Soud si je vědom stanoviska UNHCR k návratům do Venezuely. I pokud UNHCR státům doporučuje nenavracet občany Venezuely do vlasti, neznamená to, že by se všichni kvalifikovali pro udělení mezinárodní ochrany. Respektovat toto stanovisko lze naplnit i tím, že státní orgány žalobci umožní setrvat v ČR na základě jiného pobytového oprávnění (např. na základě víza za účelem strpění dle § 33 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky). Udělení takového oprávnění však není předmětem tohoto řízení. Nutno podotknout, že ve většině případů soudy akceptují neudělení humanitárního azylu státním příslušníkům Venezuely. I přes existující humanitární krizi (viz např. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 25. 11. 2021, č. j. 13 Az 45/2020-45, rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 12. 2021, č. j. 62 Az 23/2020-92 nebo rozsudky zdejšího soudu ze dne 23. 2. 2022, č. j. 22 Az 15/2021-40, ze dne 13. 4. 2022, č. j. 34 Az 17/2020-58, či ze dne 14. 10. 2022, č. j. 41 AZ 3/2022-51).

38. Co se týká tvrzeného zásahu do práva na rodinný život, tato námitka rovněž důvodná není. Judikatura Nejvyššího správního soudu dlouhodobě vychází z předpokladu, že rodinné poměry žadatele o mezinárodní ochranu mohou být důvodem pro udělení některého z pobytových oprávnění podle zákona o pobytu cizinců, mimo zcela výjimečné případy však nepostačují pro udělení doplňkové ochrany (viz rozsudek ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007-69). Rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany naopak zpravidla nemůže být samo o sobě v rozporu se základním právem cizince na respektování jeho soukromého a rodinného života, i když by realizace takového práva předpokládala jeho pobyt na území České republiky (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2009, č. j. 2 Azs 66/2008-52, či ze dne 29. 3. 2018, č. j. 2 Azs 21/2018-59).
39. Doplňková ochrana podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu je pak vyhrazena pouze pro zcela mimořádné případy. Zásahem do soukromého a rodinného života cizince na území České republiky by v souvislosti s čl. 8 Úmluvy mohl být zpravidla pouze dlouhodobý zákaz pobytu, případně též situace, kdy by již samotné vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, ze dne 8. 6. 2011, č. j. 2 Azs 8/2011 - 55, ze dne 21. 3. 2018, ze dne 8. 6. 2011, č. j. 2 Azs 8/2011 - 55 ze dne 26. 3. 2020, č. j. 6 Azs 258/2019 - 31, č. 4030/2020 Sb. NSS, či ze dne 21. 10. 2020, č. j. 6 Azs 184/2020 - 48). To zjevně není případ žalobce, jehož manželka má na území ČR pobývat na základě pracovního víza. Posouzení žalovaného je v tomto ohledu v souladu s ustálenou judikaturou, resp. jejím pro žadatele o mezinárodní ochranu příznivějším výkladem (srov. k tomu usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 11. 2022, č. j. 7 Azs 186/2022-19).

V. Závěr a náklady řízení

40. Z výše uvedených důvodů, které naplňují důvody pro zrušení napadeného rozhodnutí bez jednání, tj. nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů ve spojení s nedostatečně zjištěným skutkovým stavem [§ 76 odst. 1 písm. a), b) ve spojení s § 78 odst. 1 s. ř. s.], soud žalobě vyhověl, napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V něm je žalovaný právním názorem krajského soudu vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
41. V dalším řízení bude povinností žalovaného na základě doplněných aktuálních zpráv o Venezuele srozumitelným způsobem vyhodnotit, zda žalobci s ohledem na aktivní uplatňování politických práv v minulosti hrozí pronásledování, případně vážná újma. A to i ve vazbě na skutečnost, že by se žalobce měl do země původu vrátit jako neúspěšný žadatel o mezinárodní ochranu, který k vycestování ze země využil neoficiální hraniční přechod, resp. vycestoval v období zákazu vycestování. Žalovaný by se měl v této souvislosti zabývat i možnými sankcemi, které jsou s porušením tohoto zákazu spjaty, jakož i případnými souvisejícími opatřeními, včetně faktických negativních dopadů na osobu žalobce.
42. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl ve věci úspěšný, proto mu vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Ty sestávají z nákladů na poštovné v celkové výši 129 Kč, jak vyplývají z obsahu správního spisu. Soud proto žalovanému stanovil povinnost, aby tyto náklady žalobci nahradil.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 6. února 2023

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýľová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně